

А. Є. Фандєєвакандидат економічних наук,
доцент кафедри іноземних мов
Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

САМОСТІЙНА РОБОТА ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОГО ЗАСВОЄННЯ ДІЛОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МАЙБУТНІМИ ФАХІВЦЯМИ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У статті розглядається проблема ефективного засвоєння ділової іноземної мови під час професійної підготовки майбутніх інженерів. Як чинник покращення результатів навчання ділової іноземної мови автор пропонує залучати студентів до самостійної роботи під час аудиторних та позааудиторних занять з англійської мови професійної спрямованості. Це дає змогу покращити рівень засвоєння навчального матеріалу, сприяє засвоєнню ділової іноземної мови та формуванню фахових умінь і навичок роботи з іншомовними професійно спрямованими джерелами інформації, сприяє підвищенню фахової компетентності, підвищує рівень орієнтації у професійному іншомовному середовищі. Автор визначає, що самостійна робота є системою методів та засобів освітнього впливу на студента, яка здійснюється в позааудиторній діяльності з метою розвитку навичок самомотивації, самоконтролю, самоосвіти та самооцінки вмінь, під час якої остаточно засвоюються або відпрацьовуються на практиці ті знання, що отримані в процесі аудиторної роботи, формуються уміння та навички ділової іноземної мови. Також автор стверджує, що усвідомлення студентами методологічних засад самостійної діяльності зумовлює застосування іншомовних умінь та їх прояв не тільки під час фахової підготовки, а й протягом їх подальшої професійної діяльності. Визначено основні стадії організації самостійної роботи студентів під час вивчення ділової іноземної мови професійної спрямованості в закладах вищої технічної освіти: постановка завдання; стадія мотивування, на якій необхідно впровадити діагностику; стадія планування відповідно до критеріїв постановки мети SMART; стадія реалізації та формулювання звіту; стадія оцінки. Висвітлено результати експериментального дослідження щодо ефективності засвоєння ділової іноземної мови за допомогою організації самостійної роботи студентів під час аудиторних та позааудиторних занять. Запропоновано рекомендації до розвитку умінь та навичок іноземної мови технічної спрямованості в майбутніх інженерів.

Ключові слова: самостійна робота, ділова іноземна мова, чинник ефективного засвоєння, майбутні фахівці технічних спеціальностей, вища школа.

Постановка проблеми. В Україні триває реформування системи вищої освіти. Завданням закладів вищої технічної освіти є забезпечення процесу отримання систематизованих знань, умінь і навичок ділової іноземної мови на якісно новому та ефективному рівні. Але основними проблемами залишаються: пасивність та інертність студентів у процесі навчання ділової іноземної мови; низька мотивація студентів до розвитку умінь та навичок ділової іноземної мови протягом усього професійного життя. Відповідно, завданням викладача вищої школи є не просте репродукування і відтворення навчального матеріалу, а пошук і використання ефективних чинників засвоєння знань: стимулювання майбутніх фахівців та спрямування їх до самостійної роботи з вивчення ділової іноземної мови; активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів за допомогою засобів самостійної роботи; залучення до самостійного розв'язання професійних та комунікативних завдань іноземною мовою; застосування методів самостійного навчання в закладах вищої технічної освіти, що дають змогу кожному майбутньому фахівцю

брати участь у діловій іншомовній діяльності, а також розвивати в них іншомовну ініціативу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У розв'язанні поставлених завдань значну роль відіграє самостійна робота. На особливому значенні самостійної роботи в загальному процесі навчання наголошували ще класики педагогіки: Я. Коменський, Ж.-Ж. Руссо, В. Сухомлинський, К. Ушинський та ін. Цю тенденцію підтримують сучасні вчені: В. Буряк, О. Дубасенюк, В. Козаков, М. Солдатенко, П. Підкасистий та ін. Дослідники вбачають у самостійній роботі найвищий прояв навчальної діяльності [1; 2; 3; 4; 5]. Водночас науковці дискутують не лише з приводу форм та видів самостійної роботи, а й щодо сутності самого поняття. Аналіз підходів до визначення самостійної роботи дав нам змогу визначити, що самостійну роботу частіше за все визначають як: засіб організації систематичної пізнавальної діяльності студентів (П. Підкасистий) [6], одну з форм здобуття знань (І. Зимня) [7], засіб розвитку творчості студентів (Л. Туровська, П. Гальперін) [8; 9], форму управління навчальною діяльністю студен-

тів, що стимулює розвиток ціннісного ставлення до знань, що здобуваються (Л. Рибалко) [10], засіб набуття навичок і вмінь самоосвіти (О. Мороз) [11], форму контролю та самоконтролю освітнього процесу навчального закладу (Н. Промоторова) [12], унікальний навчальний метод, який забезпечує формування в майбутнього фахівця потреби в самоосвіті (В. Бондаревський) [13], найбільш ефективний прийом навчання, що дозволяє учням закріпити набуті теоретичні знання, вміння та навички (В. Ягупов) [14], таку систему організації педагогічних умов, що здатна забезпечити якісне управління навчальною діяльністю учнів (В. Граф) [15]. Особливо актуальним є здійснення самостійної роботи для ефективного засвоєння ділової іноземної мови на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій професійного спрямування та застосування коучингових технологій. Незважаючи на значну кількість наукових досліджень, які певною мірою сприяють вирішенню зазначеної проблеми, можна констатувати, що в сучасній педагогічній науці мало досліджено проблему ефективності засвоєння ділової іноземної мови майбутніми фахівцями технічних спеціальностей засобами самостійної роботи.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є окреслення шляхів використання самостійної роботи як чинника ефективного засвоєння ділової іноземної мови майбутніми фахівцями в закладах вищої технічної освіти та висвітлення результатів експериментального етапу дослідження щодо впливу самостійної роботи на засвоєння ділової іноземної мови студентами.

Виклад основного матеріалу. Одним із важливіших чинників ефективного засвоєння ділової іноземної мови майбутніми фахівцями технічних спеціальностей ми вважаємо їх самостійну роботу. На наш погляд, самостійну роботу доцільно визначати як систему методів та засобів освітнього впливу на студента, що здійснюється в позааудиторній діяльності з метою розвитку навичок самомотивації, самоконтролю, самоосвіти та самооцінки вмінь, під час якої остаточно засвоюються або відпрацьовуються на практиці ті знання, що отримані в процесі аудиторної роботи, засвоюється ділова іноземна мова. Ми вважаємо слушною думку вченої Т. Сущенко, яка стверджує: «Якість самостійної роботи значною мірою залежить від усвідомлення її значущості для саморозвитку та збагачення своєї життєдіяльності самою особистістю, а також її організаторами» [16, с. 268]. Усвідомлення студентами методологічних засад самостійної діяльності зумовлює застосування іншомовних умінь та їх прояв не тільки під час фахової підготовки, а й протягом їх подальшої професійної діяльності.

До самостійної діяльності, що здійснювалась у рамках аудиторної та позааудиторної роботи, нами було вирішено залучити майбутніх інженерів

до самостійної діяльності за вибором респондентів. Для формуючого експерименту були відібрані студенти другого та третього курсу спеціальності 132 «Матеріалознавство», 133 «Галузеве машинобудування» Механічного факультету Харківського національного автомобільно-дорожнього університету (ХНАДУ). Формуючий етап експерименту відбувався з жовтня 2018 по квітень 2020 року. Експеримент відбувався під час освітнього процесу в ході аудиторних і позааудиторних занять із дисциплін «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», «Галузева іноземна мова», «Ділова іноземна мова».

Постановка завдання. На стадії постановки завдання студентам була представлена лекція-презентація, присвячена можливостям ефективного засвоєння умінь та навичок ділової іноземної мови, які можна реалізувати під час самостійної діяльності майбутніх інженерів. Під час презентації були висвітлені такі питання:

- 1) застосування засобів самостійної роботи під час підготовки студентів технічної спрямованості для засвоєння ділової іноземної мови;
- 2) застосування особистісно орієнтованого підходу в освітньому процесі вищої школи;
- 3) моделювання освітньої та професійної підготовки майбутніх інженерів у вищій школі;
- 4) створення моделі процесу вивчення іноземної мови майбутніми інженерами на основі навчальних інтернет-ресурсів.

Цей етап мав на меті дати інформацію про засоби інтерактивних технологій та засоби самостійної діяльності, що спрямовані на розвиток іншомовних умінь та навичок.

Під час лекції студенти були ознайомлені з особливостями самостійної роботи з використанням інтерактивних технологій, що ґрунтуються на максимальній активізації усіх учасників освітнього процесу. Також вони ознайомились з перевагами особистісно-орієнтованого підходу, що ґрунтується на визнанні майбутнього фахівця найвищою цінністю і спрямованого на створення відповідних умов для становлення його як особистості, яка живе повноцінним життям, має збалансовані тенденції до самореалізації та саморозвитку. Ці підходи створюють умови для засвоєння студентами ділової іноземної мови, забезпечуючи досягнення мети та завдань навчання, сприяють розвитку кожного майбутнього фахівця технічного профілю та його найкращих здібностей у становленні іншомовних умінь та навичок, що підвищує професійний потенціал майбутніх інженерів, формують їх готовність до здійснення міжкультурної професійної взаємодії в умовах міжнародної мобільності та інтеграції.

Під час лекції також висвітлювалась професійна модель майбутнього інженера, яка призначена для таких цілей: аналізу змісту і характеру професійної діяльності фахівця та необхідних для

цього знань, умінь, навичок та особистісних якостей; визначення орієнтирів і критеріїв розвитку умінь та навичок ділової іноземної мови та організації цілісного освітнього процесу в контексті самостійної діяльності студентів; забезпечення максимальної відповідності підготовки майбутнього фахівця цієї моделі; іміджу закладу вищої технічної освіти, авторитету його диплому і конкурентної спроможності випускників на ринку праці.

На цьому етапі викладач займається виробництвом нового знання на основі переробки наявної інформації з метою оптимізації прийняття рішень.

Студентам продемонстровано складну комплексну діяльність, що спирається як на природний інтелект, так і на комп'ютерні технології, спрямовані на розвиток таких психічних процесів, як пам'ять, увага, уява, мислення. Комп'ютерні технології використовують ігрові елементи навчання іноземної мови. На стадії постановки завдання викладач збирає необхідний для вивчення студентами матеріал та добирає найбільш ефективні методи для кращого їх засвоєння.

Стадія мотивування. Цей етап спрямовано на формування мотивації студентів до вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням шляхом становлення інтересів, схильностей під час освоєння соціальних і професійних цінностей, ціннісних орієнтацій у процесі навчання. На цьому етапі студент виступає як суб'єкт ціннісного самовизначення в професійній діяльності інженера. Результатами стадії мотивування є спрямованість на обрану професію інженера, сформованість ціннісно-мотиваційного компонента готовності до використання іноземної мови у професійній діяльності, усвідомленої мотивації до вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням і самореалізації в соціально-економічних умовах майбутньої інженерної діяльності, позитивне ставлення до значимих аспектів майбутньої професійної діяльності фахівця технічного профілю і міжособистісного спілкування іноземною мовою.

Для того, щоб викликати у студентів особистісну зацікавленість у виконанні завдання на стадії мотивування, було застосовано два основні заходи: 1) метод діагностики іншомовних навичок та вмінь; 2) вступний теоретично-практичний курс щодо засвоєння ділової іноземної мови в майбутніх фахівців технічного профілю.

Запровадження діагностики щодо засвоєння ділової іноземної мови серед студентів дало змогу з початку їх самостійної роботи не тільки виявити початкові іншомовні навички, а й досліджувати подальшу динаміку розвитку іншомовних вмінь студентів у процесі їх самостійної роботи. Діагностика засвоєння ділової іноземної мови майбутніх фахівців проводилася як система заходів, що включала спостереження, вимірювання, контроль, корекцію і проектування професійно значущих іншомовних

навичок майбутніх інженерів під час професійної підготовки в закладі вищої освіти.

Перший етап діагностики здійснювався безпосередньо на стадії мотивування. За результатами діагностики для кожного зі студентів складався індивідуальний профіль, що описував ступінь засвоєння ділової іноземної мови. Цей профіль обговорювався в індивідуальному порядку з кожним зі студентів із метою уточнення студентами найбільш актуальних для них напрямів розвитку іншомовних умінь та навичок. За результатами цієї діагностики студенти починали краще усвідомлювати сильні та слабкі сторони своєї іншомовної підготовки професійного спрямування.

Для всіх без винятку студентів самостійна діяльність із засвоєння ділової іноземної мови була новою. Саме тому на етапі мотивування було вирішено провести низку лекцій про теорію і практику розвитку професійно спрямованих іншомовних умінь та навичок у контексті самостійної роботи. Усі майбутні інженери прослухали спецкурс на тему: «Засвоєння ділової іноземної мови під час самостійної діяльності майбутніх інженерів в закладах вищої освіти». Метою курсу було засвоєння студентами базових знань, навичок і вмінь, що дали б їм змогу самостійно в себе формувати іншомовні уміння та навички професійної спрямованості, якісно та самостійно розвивати їх для прояву в практичній діяльності. Цей курс був спрямований на практичне оволодіння методиками засвоєння ділової іноземної мови.

Під час роботи використовувалися такі форми проведення занять: лекції, майстер-класи, рольові розігрування, майстерні, комп'ютерні навчальні технології з ігровими елементами. Навчальний курс фінішував підготовкою студентами презентацій, що об'єднувалися загальною темою «Можливості засвоєння ділової іноземної мови під час виконання самостійної роботи майбутніми інженерами».

За результатами проходження курсу та діагностики засвоєння ділової іноземної мови студенти склали індивідуальний звіт-презентацію, що за своєю суттю був візуалізованим планом можливого розвитку в себе іншомовних навичок та вмінь професійної спрямованості в умовах самостійної діяльності.

Стадія планування. На цій стадії студентами здійснювалося планування своєї самостійної діяльності. Завдання на цій стадії ставилося досить просте: студентам необхідно було описати освітні форми та методи, заходи, в яких вони будуть брати участь під час здійснення самостійної діяльності та які можливості для засвоєння ділової іноземної мови вони вбачають у цих освітніх формах, методах та заходах.

За результатами планування були проведені індивідуальні консультації зі студентами з використанням коучингових технологій. Зокрема, сту-

дентам пропонувалося відповісти на питання: «Якої мети я хочу досягнути за результатами моєї самостійної роботи?»

Після того, як студент формулював свою мету, її перевіряли на відповідність критеріям постановки мети SMART (specific, measurable, attainable, relevant, time-bounded). Згідно з цими критеріями мета має бути:

- конкретною (specific), тобто передбачати визначений результат, якого студент може досягти в процесі виконання обов'язків викладача;
- вимірюваною (measurable), тобто має бути такою, що можна виміряти (наприклад, із використанням балів чи процентів під час психолого-педагогічної діагностики);
- досяжною (attainable), тобто такою, якої взагалі може досягти студент з огляду на його можливості та особистісні якості;
- значущою (relevant), тобто такою, що має особистісний зміст та значення для студента;
- відповідна конкретному часовому строку (time-bounded), тобто такою, яку можна досягти у визначені терміни [17, с. 143–144].

Постановка цілі та перевірка її за критеріями SMART дає змогу вирішити кілька завдань. По-перше, під час формулювання мети студент більш конкретно візуалізує той результат, якого хоче досягти. По-друге, студент усвідомлює, що цей результат може бути конкретним, вимірюваним та мати позитивний вплив на його життя і майбутню професійну діяльність. По-третє, студент усвідомлює власну відповідальність за результат. На цій стадії здійснювалась перевірка отриманих студентами знань, умінь, навичок та проводилась корекція (за необхідністю).

Стадія реалізації та формулювання звіту. На цій стадії психолого-педагогічний вплив викладача-координатора на майбутніх інженерів зводився до мінімуму. Студенти самостійно виконували роботу та корегували план своєї діяльності, сформульований на стадії планування. При цьому викладач-координатор був доступний для консультацій через комунікаційні програмні додатки та соціальні мережі.

Важливо зазначити, що коли студент звертався до викладача для вирішення якоїсь проблемної ситуації на консультації, то викладач не давав студентові жодних визначених порад, а стимулював студента шукати самостійно вихід із ситуації, давав поради щодо характеру і обсягу самостійної навчальної загрузки та консультації стосовно джерел інформації, засобів інтерактивних технологій, зокрема навчальних інтернет-ресурсів. Під час відповідей на ці питання студент вибирав не просто «правильний» варіант дії, а той варіант, що був найбільш органічним саме для нього. Самостійне прийняття рішення також додає студентам упевненості у власних силах і переконує у власній силі досягти успіху будь у чому.

Стадія оцінки. На цій стадії студенти презентували результати індивідуальної самостійної діяльності. Під час презентації вони розповідали, які пункти плану їм вдалося виконати, а які ні та чому, аналізували найбільш складні ситуації в своїй діяльності і, найголовніше, розповідали, чи вдалося їм досягти фінальної мети – засвоєння ділової іноземної мови.

За результатами презентації надавався зворотний зв'язок, що був позитивним за емоційним забарвленням, підкреслював досягнення, які студентові вдалося здобути, та стимулював їх до розмірковування над можливостями подальшого розвитку іншомовних умінь та навичок професійної спрямованості. На цій стадії здійснювалась перевірка знань, умінь і навичок іноземної мови та проводилась корекція (за необхідністю).

У процесі виконання такої самостійної роботи студенти набувають досить конкретних навичок та вмінь, що сприяють засвоєнню ділової іноземної мови: на стадії постановки завдання – відкритість до нового досвіду; на стадії мотивування – навички самомотивації, розвиток відповідальності, усвідомлення власних цінностей та орієнтирів; на стадії планування – рефлексія, іншомовні вміння, відповідальність; на стадії реалізації (виконання завдання) – усвідомлення переваг застосування в самостійній діяльності інтерактивних технологій, що передбачає застосування іншомовних умінь та зумовлює їх прояв; розуміння мови як системи; зв'язаність, логічність, організація мови; вміння передати комунікативний зміст відповідно з соціальним контекстом; вміння говорити складно, без напруги, в природному темпі, без затяжних пауз для пошуку мовних форм; вміння вибирати мовні форми, вміння використовувати комунікативні стратегії для компенсації відсутніх знань в умовах реального мовного спілкування; мовно-розумова діяльність; на стадії формування звіту – критичність мислення; зв'язаність, логічність, організація при створенні змісту іноземною мовою; на стадії презентації результатів – навички самопрезентації та публічного мовлення іноземною мовою

У результаті виконання самостійної роботи за запропонованим планом ми можемо констатувати набуття учасниками експерименту важливого досвіду, що сприяв усвідомленню можливостей їх саморозвитку в засвоєнні іноземної ділової мови. Невід'ємною частиною самостійної діяльності студентів є науково-методичний супровід викладача. Усі використані матеріали були науковими, сучасними, достовірними.

Зазначимо, що самостійна робота буде сприяти засвоєнню ділової іноземної мови майбутніми фахівцями технічного профілю як в освітньому процесі закладів вищої технічної освіти, так і в майбутній професійній діяльності.

Дослідження доцільності поєднання традиційної організації занять та із включенням самостій-

ної роботи в аудиторні та позааудиторні заняття з ділової іноземної мови відбувалось спостереженням динаміки засвоєння ділової іноземної мови студентами технічних спеціальностей ХНАДУ. Було створено експериментальну та контрольну групи з майбутніх інженерів, ідентичні за якісним і кількісним складом, які поглиблено вивчають професійно спрямовану іноземну мову. Результати поточної освітньої діяльності експериментальної групи порівнювались із результатами навчальних досягнень студентів контрольної групи. На формуючому етапі дослідження студентам експериментальної групи пропонувався авторський навчальний матеріал із ділової англійської мови з великою часткою використання самостійної роботи під час аудиторних і позааудиторних занять. Контрольна група працювала в умовах традиційної організації освітнього процесу. Результати експерименту показали, що засвоєння ділової іноземної мови майбутніми фахівцями технічного профілю було на 10,20% більше в експериментальній групі, ніж у студентів контрольної групи. Таким чином, зафіксовано позитивний вплив впровадження самостійної роботи на динаміку засвоєння ділової іноземної мови професійного спрямування.

Висновки і пропозиції. Аналіз матеріалів поточного контролю показав, що включення самостійної роботи в аудиторні та позааудиторні заняття з ділової іноземної мови професійної спрямованості дає змогу покращити рівень засвоєння навчального матеріалу, сприяє засвоєнню ділової іноземної мови та формуванню фахових умінь і навичок роботи з іншомовними професійно спрямованими джерелами інформації, підвищенню фахової компетентності, рівня орієнтації у професійному іншомовному середовищі. Для ефективного засвоєння студентами ділової іноземної мови професійного спрямування пропонуємо організувати самостійну роботу під час аудиторних та позааудиторних занять за такими етапами: постановка завдання; стадія мотивування, на якій необхідно впровадити діагностику; стадія планування відповідно до критеріїв постановки мети SMART; стадія реалізації та формулювання звіту; стадія оцінки. Перспективою подальших досліджень є впровадження запропонованих засобів організації самостійної роботи під час аудиторних та позааудиторних занять із метою підвищення рівня засвоєння ділової іноземної мови майбутніми фахівцями іншої професійної спрямованості.

Список використаної літератури:

1. Буряк В.К. Самостійна робота як вид навчальної діяльності школяра. *Рідна школа*. 2001. № 9. С. 49–51.
2. Дубасенюк О.А. Проблеми професійної підготовки студентів заочної форми навчання в

університеті. *Андрагогічний вісник*. 2012. № 1. С. 94–98.

3. Козаков В.А. Самостоятельная работа студентов и ее информационно-методическое обеспечение : учебное пособие для вузов. Киев : Высшая школа, 1990. 247 с.
4. Солдатенко М.М. Самостійна пізнавальна діяльність як фактор професійного становлення. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2001. Вип. 2001. Т. 2. С. 54–66.
5. Организация самостоятельной работы студентов в условиях интенсификации обучения / А.М. Алексюк, А.А. Аюрзанайн, П.И. Пидкасистый, В.А. Козаков. Киев : ИСИО, 1993. 333 с.
6. Пидкасистый П.И., Портнов М.Л. Искусство преподавания : первая книга учителя. Москва : Изд-во «Рос. пед. агентство», 1999. 184 с.
7. Зимняя И.А. Основы педагогической психологии. Москва : 1980. 345 с.
8. Туровская Л.В. Самостоятельные работы на уроках творческой активности учащихся. Киев : РНМК по ССО, 1985. 46 с.
9. Гальперин П.Я. Введение в психологию : Учебное пособие для вузов. Москва : Книжный дом «Университет», 1999. 332 с.
10. Рибалко Л.С. Акмеологічний аспект змісту самостійної роботи студентів. *Акмеологія в Україні: теорія і практика* : збірник наук. праць. Київ, 2013. С. 63–69.
11. Мороз О.Г. Підготовка майбутнього вчителя: зміст та організація : навч. посібник / О.Г. Мороз, В.О. Сластьонін, Н.І. Філіпенко. Київ : НПУ, 1997. 168 с.
12. Промоторова Н.В. Индивидуальные самостоятельные работы учащихся в обучении : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. «Общая педагогика, история педагогики и образования». Москва, 1971. 24 с.
13. Бондаревский В.Б. Воспитание интереса к знаниям и потребности к самообразованию : книга для учителя. Москва : Просвещение, 1985. 144 с.
14. Ягупов В.В. Педагогіка : навч. посібник. Київ : Либідь, 2002. 560 с.
15. Граф В. Основы организации учебной деятельности и самостоятельной работы студентов : учебно-метод. пособие / В. Граф, И. Ильясов, В. Ляудис. Москва : Изд-во Моск. ун-та, 1981. 79 с.
16. Сущенко Т.І. Відповідальна самостійність – ознака успішного самоздійснення особистості. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2016. Вип. 50. С. 267–276. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2016_50_36
17. Аткинсон М. Достижение целей: Пошаговая система / М. Аткинсон, Рае Т. Чойс; пер. с англ. Москва : Альпина Паблишер, 2012. 281 с.

Fandieieva A. Independent work as a factor of effective mastering of business foreign language by future specialists of technical specialties

The article considers the problem of effective mastering of business foreign language during professional training of future engineers. As a factor of improving the results of learning a business foreign language, the author proposes to involve students in independent work during class hours and extracurricular classes of English for professional purposes. This makes it possible to improve the level of mastering the learning material, promotes the acquisition of business foreign language and the formation of professional skills and abilities to work with professionally oriented sources of information in foreign language, enhances professional competence, increases the level of orientation in a professional foreign language environment. The author defines independent work as a system of methods and means of educational influence on the student, which is carried out in extracurricular activities to develop skills of self-motivation, self-control, self-education and self-assessment of skills. During this work the knowledge gained in the process of class hours, is finally mastered or practiced, and skills and abilities of business foreign language are formed. The author also claims that students' awareness of the methodological principles of independent activity determines the application of foreign language skills and their manifestation not only during the professional training, but also during their further professional activity. The main stages of organization of independent work of students during the study of business foreign language of professional orientation in the institutions of higher technical education have been determined. They are: task statement; stage of motivation, at which it is necessary to implement the diagnostics; planning stage in accordance with SMART goal setting criteria; stages of implementation and formulation of the report; evaluation stage. The results of an experimental study on the effectiveness of mastering a business foreign language through the organization of independent work of students during class hours and extracurricular classes have been highlighted. Recommendations for the development of skills and abilities of a foreign language of technical orientation for future engineers have been offered.

Key words: independent work, business foreign language, factor of effective mastering, future specialists of technical specialties, higher education.